

2025-03-04
Dnr S2024/02055

**Remissvar promemorian Ds 2024:29 Aktivitetskrav inom
försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell
likformighet, dnr S2024/02055**

Sammanfattningsvis ser Älvkarleby kommun positivt på förslaget men vill betona att införandet kräver rätt förutsättningar för att bli framgångsrikt. Kommunerna behöver ökade resurser för att utveckla och anpassa insatser, och samverkan mellan myndigheter måste stärkas för att undvika att ansvaret blir otydligt. Det är också avgörande att aktivitetskravet ges en viss flexibilitet så att det kan anpassas efter individens behov och lokala förutsättningar. Den största utmaningen handlar inte om att ställa krav på aktivitet, utan om att säkerställa att det finns meningsfulla insatser som faktiskt leder till självförsörjning. För att detta ska vara möjligt måste kommunerna ges de verktyg och resurser som krävs, vilket i förlängningen gynnar både individen och samhället i stort.

Älvkarleby kommun ser i grunden positivt på införandet av aktivitetskravet, eftersom syftet – att motverka passivitet och främja självförsörjning – är välmotiverat. Att erbjuda meningsfulla aktiviteter för personer som står till arbetsmarknadens förfogande kan ge fler möjligheter att återgå i arbete och bidra till att minska arbetslösheten. Samtidigt ser vi vissa utmaningar med genomförandet, framför allt när det gäller tillgången till insatser, ökade administrativa krav och behovet av samverkan mellan olika aktörer. För att aktivitetskravet ska få önskad effekt krävs resurser, ett tydligt och enhetligt arbetssätt samt en flexibel tillämpning som tar hänsyn till individens förutsättningar.

För Älvkarleby kommun innebär förslaget att ställa krav på biståndsmottagare ingen större förändring av vårt nuvarande arbetssätt. Redan idag arbetar vi med en tydlig arbetslinje där vi, med stöd av socialtjänstlagen 4 kap.4§ SoL, kan ställa krav på aktivitet som en del av rätten till bistånd. Den stora skillnaden ligger i att aktivitetskravet nu blir ett bindande krav för alla kommuner, vilket ställer högre krav på den kommunala arbetsmarknadsenheten att säkerställa att insatserna är tillgängliga, strukturerade och rättssäkra. Samtidigt innebär det också ett ökat behov av dokumentation och uppföljning, av den orsaken att kommunerna måste redovisa till Socialstyrelsen hur aktivitetskravet tillämpas i praktiken.

En av de största utmaningarna handlar om att säkerställa att det finns tillräckligt många insatser som möter behoven hos olika målgrupper. Om antalet personer som omfattas av aktivitetskravet ökar, måste kommunerna ha resurser att möta efterfrågan. Det gäller inte minst individer som av olika skäl står längre från arbetsmarknaden, såsom personer med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller social problematik. För att dessa individer ska få meningsfulla aktiviteter krävs både riktat ekonomiskt stöd till kommunerna och en utbyggnad av flexibla och individanpassade insatser.

Vi ser också att införandet av aktivitetskravet medför en ökad administrativ börda, särskilt när det gäller dokumentation och uppföljning. Att samla in, hantera och rapportera data på ett effektivt sätt förutsätter välfungerande IT-system och tydliga rutiner. Ett nationellt IT-verktyg som underlättar dokumentationen och möjliggör en enhetlig rapportering till Socialstyrelsen skulle kunna minska den administrativa belastningen och säkerställa att uppföljningen sker på ett strukturerat sätt.

En annan viktig fråga är samverkan mellan de aktörer som berörs av aktivitetskravet. Socialtjänsten ansvarar för att ställa krav på biståndsmottagare, men genomförandet av insatserna är beroende av samarbete med andra aktörer, såsom Arbetsmarknadsenheten, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och sjukvården. Eftersom dessa aktörer lyder under olika lagstiftningar kan det uppstå skillnader i kravställning och ansvar. Därför är det avgörande med tydliga samarbetsformer och överenskommelser. För att aktivitetskravet ska fungera i praktiken behövs en väl definierad ansvarsfördelning och gemensamma arbetsmetoder.

Vi vill också lyfta vikten av att aktivitetskravet tillämpas med viss flexibilitet. Den föreslagna tidsramen på två månader kan vara problematisk för individer som av olika anledningar behöver längre tid för att kunna delta i aktiviteter. En risk med en obligatorisk tidsgräns är att den inte tar hänsyn till individens specifika behov och förutsättningar, samt kommunens möjlighet att erbjuda meningsfulla insatser. Detta kan resultera i att den föreslagna heltidsverksamheten inte blir relevant för individen, eftersom insatsen riskerar att styras av tidsramen snarare än av individens faktiska behov och förutsättningar. Genom att möjliggöra individuella bedömningar kan man undvika att personer med särskilda behov riskerar att falla mellan stolarna.

Mireille Muhumuza

Enhetschef

Individ och familjeomsorgen

Älvkarleby kommun